

Plats och tid

Rådssalen, Rådhuset, Jönköping kl. 13:00 – 15:50

Närvarande

Andreas Persson (S), ordförande
Andreas Stureson (KD), ledamot
Elin Rydberg (S), ledamot
Christer Florin (V), ledamot
Carl Cunningham (KD), ledamot
Greger Johansson (PRO), vice ordförande
Karin Widerberg (PRO), ledamot
Olof Ejdeblad (SPF), ledamot
Mari Karlsson (SKPF), ledamot
Marie-Louise Stålbark (RPG), ledamot
Ingrid Nordgren (PRO), ersättare
Lena Rocksjö (PRO), ersättare
Bo-Enar Karlsson (PRO), ersättare
Birgitta Rahm (SPF), ersättare
Johan Eldin (SPF), ersättare
Conny Rapp (SKPF), ersättare
Olof Darelid (RPG), ersättare
Anna Eveberg, nämndsekreterare/utredare
Åsa Bolton, nämndsekreterare/utredare
Eva Astliden Milton, ekonomichef socialförvaltningen § 1–4
Camilla Johansson, äldreomsorgschef socialförvaltningen § 1–6
Jenny Wiberg Larsson, områdeschef socialförvaltningen § 5–6
Ida Wissling, områdeschef socialförvaltningen § 8
Karin Pilkvist, kvalitetschef socialförvaltningen § 9
Desiré Törnqvist, områdeschef socialförvaltningen § 10
Sofie Starby, områdeschef socialförvaltningen § 10

Utses att justera

Greger Johansson

Ordförande

Andreas Persson

Sekreterare

Åsa Bolton

Paragrafer

1–11

Justeringens plats och tid

Protokollet justeras digitalt.

Signaturer

Se protokollets sista sida.

Innehåll**Sida**

- § 1 Protokollens justering
- § 2 Fastställande av dagordning
- § 3 Genomgång av föregående protokoll
- § 4 Förslag till verksamhets- och investeringsplan (VIP) för
äldrenämnden 2027–2029, med budget för 2027
- § 5 Uppföljning Vilhelmsrogårdens äldreboende
- § 6 Information från äldrenämnden
- § 7 Information från kommunen
- § 8 Frågor från beredningsgruppen gällande äldreomsorgen
- § 9 Översyn av samverkansorgan för att främja äldres hälsa
- § 10 Biståndsbedömning i äldreomsorgen
- § 11 Övrigt

§ 1 Protokollets justering

Greger Johansson (PRO) utses att justera protokollet jämte ordföranden.

§ 2 Fastställande av dagordning

En punkt om filmrelease och rapportsläpp om existentiell ensamhet anmäls som en övrig fråga.

Önskemål framförs om att under sammanträdet få information om bemanningen på korttidsboenden. Ordföranden föreslår att socialförvaltningen återkommer med sådan information vid rådets sammanträde i september.

Dagordningen fastställs därefter.

§ 3 Genomgång av föregående protokoll

Föregående protokoll läggs till handlingarna.

§ 4 Förslag till verksamhets- och investeringsplan (VIP) för äldre- och välfärdsnämnden 2027–2029, med budget för 2027

Föredragande: Eva Astliden Milton, ekonomichef socialförvaltningen

Socialförvaltningen informerar om förslaget till äldre- och välfärdsnämndens verksamhets- och investeringsplan (VIP) för perioden 2027–2029, inklusive budget för 2027. Ärendet behandlas av äldre- och välfärdsnämnden den 8 juni 2026. Det slutliga beslutet om verksamhets- och investeringsplan fattas av kommunfullmäktige under hösten.

Förutsättningarna i kommunsektorn präglas av fortsatt osäker ekonomisk utveckling. Befolkningstillväxten väntas bli lägre framåt, vilket påverkar utvecklingen av skatteunderlaget. Samtidigt innebär den demografiska utvecklingen fler äldre i de högre åldersgrupperna samt färre barn, vilket påverkar resursfördelningen. Behoven av äldreomsorg och kommunal hälso- och sjukvård väntas därför öka, med större efterfrågan på hemtjänst, särskilda boenden och vårdinsatser. För att möta utvecklingen planeras investeringar i bland annat nya äldreboenden. Budgetramarna för äldre- och välfärdsnämnden ökar successivt under planperioden till närmare 2,33 miljarder kronor år 2029. Samtidigt finns fortsatta utmaningar kring kompetensförsörjning, arbetsmiljö och behov av nya arbetssätt.

§ 5 Uppföljning Vilhelmsrogårdens äldreboende

Föredragande: Camilla Johansson, äldreomsorgschef och Jenny Wiberg Larsson, områdeschef socialförvaltningen

Socialförvaltningen informerar om nuläget och uppföljningen av Vilhelmsrogårdens äldreboende. Boendet har successivt tagits i drift under 2024–2025 och verksamheten har i uppstartsfasen haft brister, bland annat i planering, bemanning, dokumentation och utförande av omvårdnadsinsatser. En Lex Sarah-anmälan gjordes till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) i februari 2026 och en åtgärdsplan har därefter redovisats för äldrenämnden. IVO bedömde i mars 2026 att nämnden har fullgjort sina skyldigheter avseende utredning och åtgärder.

Omfattande åtgärder har genomförts, bland annat kompetenshöjande insatser, förändrade arbetssätt och organisatoriska förbättringar. Efter kommunala pensionärsrådets senaste sammanträde har förvaltningen infört ytterligare åtgärder, bland annat ett tillfälligt lönetillägg samt en arbetstidsmodell med 37-timmarsvecka, där två timmar per vecka kan användas för friskvård eller kompetensutveckling.

Uppföljningen visar en viss positiv utveckling, även om effekterna ännu är svåra att fullt ut bedöma. Genomförandegraden av planerade hälso- och sjukvårdsinsatser har ökat, men utmaningar kvarstår kring ekonomi, sjukfrånvaro och kompetensförsörjning. Arbetet fortsätter för att följa upp åtgärderna och säkerställa en stabil och kvalitativ verksamhet.

§ 6 Information från äldrenämnden

Föredragande: Elin Rydberg (S), ordförande äldrenämnden

En mötesplats för yngre personer med demens bedrivs som ett pilotprojekt. Äldrenämnden har besökt verksamheten under våren, där deltagarna har uttryckt stor uppskattning över möjligheten att träffas och samtala om vardag och framtid.

Kommunen har öppnat en ny korttidsenhet med 18 platser på Rosenlund i Lindgårdens lokaler. I samband med detta har nio korttidsplatser på Öxnebacka äldreboende omvandlats till permanentplatser. Uppstarten har fungerat väl med ett stort intresse för de utlysta tjänsterna.

Äldreomsorgschef Camilla Johansson informerar även om att subventionerade lunchmåltider för äldre i Gränna åter erbjuds från och med den 1 juni, i samarbete med en privat aktör.

§ 7 Information från kommunen

Föredragande: Andreas Persson (S), kommunalråd

Den senaste skatteunderlagsprognosen från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) visar en försämrad utveckling, vilket innebär att skatteintäkterna väntas bli lägre än tidigare bedömningar. Detta medför behov av tuffare politiska prioriteringar framöver.

Individ- och familjeomsorgsnämnden står samtidigt inför betydande utmaningar med ökade kostnader. Utbetalningarna av försörjningsstöd stiger från tidigare relativt låga nivåer och kostnaderna för placeringar av barn och unga ökar markant. Mot denna bakgrund har budgetramen för individ- och familjeomsorgsnämnden höjts inför kommande år, och nämnden har även begärt ytterligare medel för att hantera årets underskott.

§ 8 Frågor från beredningsgruppen gällande äldreomsorgen

Föredragande: Ida Wissling, områdeschef socialförvaltningen

Kommunala pensionärsrådets beredningsgrupp önskar svar på följande frågor:

Fråga: Hur resonerar Jönköpings kommun kring eventuella neddragningar inom kosten i äldreomsorgen eller eventuella prishöjningar?

Svar: Kostnaderna för livsmedel har ökat de senaste åren, vilket påverkar menyplaneringen. Vissa råvaror används mer sällan och ersätts med alternativ med likvärdigt näringsvärde men lägre kostnad. Samtidigt utgör livsmedel endast en del av den totala kostnaden. Personal och organisation är kostnadsdrivande, bland annat till följd av många små kök och restaurangverksamhet. Kostverksamheten redovisar hittills i år ett underskott om cirka 2,5 miljoner kronor, vilket kan komma att påverka verksamheten om inte ytterligare resurser tillförs. Prishöjningar sker årligen genom indexuppräknings, och beslut om avgifter och subventioner fattas politiskt.

Fråga: Har antalet restauranggäster ökat sedan matkorgarna försvann?

Svar: Antalet restauranggäster har inte ökat utan är något lägre jämfört med motsvarande period föregående år. I genomsnitt besöker cirka 200 pensionärer per dag äldreomsorgens restauranger, jämfört med cirka 225 per dag året innan. Minskningen förklaras bland annat av att färre restauranger varit öppna under perioden.

Fråga: Vad händer med kökspersonalen när äldreomsorgen inte längre tillagar lunchportioner till medborgare med hemtjänst?

Svar: För att hantera minskad produktion har anställningsstopp tillämpats under 2025 för att undvika övertalighet. Samtidigt har satsningar gjorts på kompetensutveckling,

bland annat genom finansiering från omställningsfonden. För närvarande studerar omkring 20 medarbetare från äldreomsorgens kök på halvtid, varav några utbildar sig till kock och andra läser svenska. Åtgärderna syftar till att behålla personal och stärka kompetensen inför framtida behov, då efterfrågan på verksamheten väntas öka igen på längre sikt.

§ 9 Översyn av samverkansorgan för att främja äldres hälsa

Föredragande: Karin Pilkvist, kvalitetschef socialförvaltningen

Kommunfullmäktige har gett äldrenämnden i uppdrag att ta fram förslag på struktur och organisation för ett samverkansforum med syfte att främja äldres psykiska, fysiska och sociala hälsa. Socialförvaltningen arbetar med uppdraget och har som ett tidigt steg inlett dialog med kommunala pensionärsrådet kring möjliga former för samverkan. En delrapport planeras att presenteras för politiken under hösten 2026.

Socialförvaltningen konstaterar att samverkan idag sker inom flera områden, men att den är splittrad och saknar ett samlat strategiskt forum. Förvaltningen ser därför möjligheter i att utveckla ett mer sammanhållet samverkansorgan med bred representation från flera nämnder, förvaltningar och pensionärsorganisationer, likt nuvarande samverkansorgan för barn och unga. Syftet är att stärka den strategiska samverkan inom frågor som exempelvis äldreomsorg, boende, tillgänglighet, trygghet samt kultur- och fritidsfrågor för äldre. Inriktningen utgör ett underlag för fortsatt beredning och inga beslut är fattade i detta skede. Arbetsformer och innehåll behöver utvecklas över tid i dialog med berörda aktörer, inklusive regionen.

Pensionärsorganisationerna i rådet är positiva till att utveckla samverkan ur ett bredare perspektiv än enbart äldreomsorg och ser förslaget som en möjlig vidareutveckling av nuvarande kommunala pensionärsråd, med större inflytande över fler områden. Samtidigt betonas vikten av tidig delaktighet i processen och möjlighet att lämna synpunkter, bland annat kring hur rådet kan medverka i utformningen av förslaget.

Ordföranden Andreas Persson föreslår att socialförvaltningen tar fram ett skriftligt underlag till beredningsgruppen för synpunkter, samt att fortsatt dialog sker vid kommunala pensionärsrådets sammanträde i september.

§ 10 Biståndsbedömning i äldreomsorgen

Föredragande: Desiré Törnqvist och Sofie Starby, områdeschefer socialförvaltningen

Kommunala pensionärsrådets beredningsgrupp önskar svar på följande frågor:

Fråga: Hur arbetar biståndshandläggarna i praktiken och vilka riktlinjer styr bedömningarna?

Svar: Biståndshandläggarnas arbete styrs av socialtjänstlagen. Ansökningar tas ofta emot muntligt och utredningen genomförs genom hembesök eller telefonsamtal, beroende på om den enskilde har haft insatser tidigare eller inte. Bedömningarna utgår från utredningsmetoden IBIC och baseras på vägledningar och rättspraxis. Det sker alltid en individuell bedömning av den enskildes behov.

Fråga: Varför kan en person ha haft olika biståndshandläggare?

Svar: Inom myndighetsenheten finns flera team med olika specialiserade ansvarsområden (hemteam, korttidsteam, mottagningsteam, utredningsteam och SÄBO-team). Ärenden kan därför handläggas av olika biståndshandläggare beroende på den enskildes situation, till exempel vid sjukhusvistelse, korttidsboende eller förändrade behov. Par har ofta samma biståndshandläggare om behoven är likartade, men kan få olika handläggare om behoven skiljer sig åt.

Fråga: Kan man välja kön på personal inom hemtjänsten och hur hanteras detta i biståndsbedömningen?

Svar: Den enskilde kan inte välja specifik personal, men kan välja hemtjänstutförare (kommunal eller privat). Hemtjänsten arbetar med att skapa trygghet och kontinuitet i möjligaste mån. Önskemål om exempelvis kön vid vissa insatser, såsom dusch, kan i vissa fall tillgodoses. Detta ingår dock inte i biståndsbedömningen.

Biståndshandläggaren beslutar om vilken insats som beviljas, medan utföraren tillsammans med den enskilde planerar hur insatsen ska genomföras.

En ledamot frågar om kommunen klarar att erbjuda plats i särskilt boende (SÄBO) inom lagstadgade tidsramar samt hur vanligt det är med avslag. Förvaltningen svarar att avslag inte är särskilt vanligt förekommande och att det är ännu ovanligare när det gäller hemtjänst. Vid beviljad insats har kommunen tre månader på sig att verkställa beslutet, och hittills har tidsramen hållits. Det kan dock förekomma längre väntetider till lägenheter i demensboende innan erbjudande ges, jämfört med övriga SÄBO-platser, men plats erbjuds fortfarande inom lagstadgad tid.

§ 11 Övrigt

Nytt datum för sammanträdet i september

Kommunala pensionärsrådet beslutar att flytta sammanträdet i september från den 10 september till den 29 september 2026, med anledning av att det tidigare datumet ligger nära valdagen.

Filmrelease och rapportsläpp om existentiell ensamhet

Kommunala pensionärsrådet får information om att Bräcke diakoni har genomfört en filmrelease och rapportsläpp om existentiell ensamhet i Göteborg den 12 maj. Marie-Louise Stålbark (RPG) har varit i kontakt med ansvarig på Bräcke diakoni för att höra om det finns möjlighet att ha ett liknande arrangemang i Jönköping, vilket de ställer sig positiva till. Ordföranden Andreas Persson föreslår därför att beredningsgruppen samtalar om möjligt upplägg under hösten.